

ראויים להקרבה לאחר זמן⁽⁹⁾.

זה פטור⁽¹⁰⁾.

רבי שמעון אומר: הרי זה עובר בלא תעשה. שהיה רבי שמעון אומר: כל קרבן שהוא ראוי לבא לפתח אהל מועד לאחר זמן, הרי זה בלא תעשה כשמקריבו בחוץ, אבל אין בו עונש כרת, וחכמים אומרים: כל שאין בו כרת אין בו לא תעשה!⁽¹¹⁾

ה. אותו ואת בנו ששחט אחד מהן ואסור להקריב את השני בו ביום שנאמר "אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד", ועבר והקריבו בחוץ, או שהקריב בחוץ קרבן מחוסר זמן שלא הגיע זמנו ליקרב, כגון תוך שבעה ימים ללידתו או באופן שהבעלים היו מחוסרי זמן [באופן המפורש בסמוך], הרי

שה"מקדיש אותו אחר שחיטת בנו ראוי למחר" ומסתבר שמקורם ממשנתנו שאינו נחשב דחוי, [ולרבי שמעון עובר עליו אפילו ביום שחיטתו בנ], וראה תוס' ישנים יומא [סד, ב ד"ה דיליף]. ויש לדקדק בדבריהם שנקטו שהקדישו אחר שחיטת בנו, ומשמע כי אילו הקדישו קודם חל דיחוי ע"י שחיטת בנו, ורק אין זה דיחוי מעיקרא. [וי"ג שם "המקריב", ואף שכאן יתכן לבאר כן, שם הוא דוחק]

ובידי דוד הקשה שהרי יש אופן שיהיה אותו ואת בנו ראוי להקריבו בפנים, והוא שישחטוהו שנים יחדיו ושנים שעשו פטורין, [ודן שם אם יש בכך איסור, ואם איסור דרבנן נחשב אינו ראוי, ואם צריך שיהיה ראוי לאוהל מועד ככל הקרבנות ולא באופן מסוים ע"ש].

אמנם כבר כתבו תוס' בחולין [מ, א ד"ה חייב] שאותו וא"ב בחוץ פטור משום מחוסר זמן ואינו איסור בעלמא שמונע את ההקרבה, [וראה באור שמח פ"א מקר"פ ה"ה וברש"ש חולין פ, ב ובכתבי הגר"ז תמורה ו' וחזו"א בכורות סו"ס כו שדנו בזה]. ואם כן אף באופן שאין איסור בשחיטת אותו וא"ב יפטר עליו בחוץ משום מחוסר זמן.

11. הרמב"ם בפיה"מ כתב שאין כוונת חכמים לחייב כרת ומלקות, אלא לומר שלא זו היא אזהרה לכרת ולפיכך אין לוקין עליו. ותמה הגרעק"א [בתוס' למשניות] שהרי כרת אין

חלה על מחוסר זמן, אלא שיש איסור להקדישם, אך תוס' בכורות [כא,ב] ובתמורה [י,א] כתבו שאינה חלה אלא על וולדות או מעשר בהמה, ולכאורה דבריהם נסתרים ממשנתנו שקדושה חלה גם על תורים מחוסר זמן אף שלא שייך בהם אופנים אלו.

ומוכח שכוונתם רק לגבי זבחים, שבהם אינה חלה קודם שבעה ימים וכדלעיל [יב, א]. וראה משנה למלך [פ"ג מאיסורי מזבח ה"ח] שהוכיח ממעילה [יא, א] שאין איסור בהקדשת התורים קודם זמנם, ויתכן דהיינו משום שאינם מחוסרי זמן של שבעת ימים. וראה קהילות יעקב [סי' מד].

9. כך פירש"י, ובטהרת הקדש כתב שטעם זה שייך רק בשחיטה, אך בהעלאה לא יתחייב כי כבר קודם שהעלאה לא היו ראויין לבא בפנים לאחר זמן שהרי כבר שחטו. [והוכיח מכך כגירסת רש"י "ששחטה"].

ואף שהתברר בפרק הקודם שבמוקטרי חוץ חייב גם כשאינם ראויים להעלאה, כי כיון שהתחייב בשחיטתן בחוץ מתחייב גם בהעלאתן, כתב השפת אמת דהיינו דוקא כשפסולן בשחיטה משום חוץ, אך כשנפסלו מחמת מחוסר זמן וכדו' לא התרבו להתחייב גם על העלאתן. וכבר הרחבנו בזה לעיל.

10. תוס' לעיל [נט, א ד"ה עד] כתבו